

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.01.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Вестник Монитор

✓ ВАСИЛ ВЕЛЕВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АСОЦИАЦИЯТА НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ: Първи сме в ЕС по ръст на доходите

Заплатите нагоре с 5% тази година. Очакваме да поевтинее електроенергията за индустрията. Искаме държавни стипендии за техническите специалности.

Визитка:

Роден е на 1 април 1959 г.

Завършил е Техническият университет в София, специалност "Автоматика"

Бил е преподавател по "Управление на нестопански организации" в Университета за национално и световно стопанство

Последователно е бил изпълнителен директор на фондация "Еврика", управляващ съдружник на "БИК Холд", а от 1999 г. е изпълнителен директор на "Стара планина Холд" АД

- Господин Велев, каква е вашата прогноза за икономическо развитие на страната през тази година?

- Предвиждаме една малко по-добра година спрямо тази, която си отиде, на база на анкета след членовете ни и въз основа на собствени анализи, макар че ръстът, който предвиждаме, да е по-малък, отколкото официалната прогноза на правителството. Около една трета от нашите членове виждат ръст в продажбите, който ще промени добавената стойност, която обаче в по-голямата си степен ще отиде за увеличаване на възнагражденията, за увеличаване на доходите, а по-малка степен в увеличаване на печалбите на компаниите. Предвиждаме при това положение да има 4,5 – 5% ръст на заплатите. Такъв е трендът от последните няколко години, въпреки стагнацията и кризата ние сме на първо място в Европейския съюз по ръст на доходите. Тази тенденция за изпреварващо нарастване на доходите спрямо производителността ще се запази, което не е много добре за конкурентоспособността ни.

- За това обаче има сериозни причини в нашата страна.

- Така е, това са ниските доходи и миграцията. Затова моите колеги правят повече от възможното и икономически обоснованото, за да задържат персонала. Още повече че и образованието не ни дава нужната продукция. Освен че има изходящ поток емиграция, няма регулирана имиграция и ние не внасяме необходимите специалисти и работници. Компаниите дори са затруднени при такъв внос.

- Въпреки този проблем какъв ръст на brutния вътрешен продукт се очаква?

- Очакваме ръст на brutния вътрешен продукт от порядъка на 1,3 – 1,5 на сто. Той би могъл да бъде и по-голям, ако не беше намесата на пазара на труда с административното определяне на минималните осигурителни доходи, увеличаването на минималната работна заплата и ако не беше този драстичен скок на цената на електроенергията за индустрията. Там ние не сме престанали да оказваме натиск и да даваме предложения, в резултат на които цената на тока може да се намали. Всъщност очакваме това да стане, защото сегашната стойност е един задържащ фактор както за инвестиции, така и за заетостта в промишлеността.

- Кога според вас е възможно да има промяна в цената на тока за индустрията през тази година, кой е най-подходящият момент?

- Цената на електроенергията може да бъде намалена още от 1 февруари. Не сме спрели да работим в тази насока, само по новогодишните празници имаше едно леко задържане, но още през следващата седмица очакваме да се поднови дейността на работната група на високо равнище към вицепремиера Томислав Дончев, в която участваме и ние.

- Все пак какъв е шансът да имаме по-висок ръст на brutния вътрешен продукт от заложените в бюджет 2016 година? Знаете, че съществуват доста по-оптимистични прогнози от вашата.

- Шансът е благоприятно развитие на международната ситуация и по-висок ръст на европейската икономика. Във вътрешен план възможностите за по-висок ръст зависят от подобряване на бизнес средата. Не само цената на електроенергията, но много важна е регулаторната рамка. Много важно е да се правят постоянно реформите, започвайки със сигурността на собствеността, справедливия съдебен процес и минавайки през регулаторите като Комисия за енергийно и водно

регулиране, Комисия за финансов надзор и подобряване на тяхната работа. Необходимо е извършване на административната реформа, както и реформите в сигурността. Много важна е реформата в образованието. Тя, разбира се, няма да даде мигновен ефект, но дори и заради това тя трябва да се ускорява и да се проведе час по-скоро. Много сериозен задържащ фактор са разменените санкции между Европейския съюз и Русия. Той в никакъв случай не е за подценяване, а потенциалът на щетите е много голям и той не е изчерпан. В машиностроенето спадът е по няколко линии – не стана дума само за директния износ за Русия, но и експортът на комплектоващи възли и детайли за Европа е намалал внушително поради факта, че Русия не внася по списък много машини и съоръжения от страните, въвели санкции. Регистрирам само размера и мащаба на тези щети, които не се виждат. Някой от тях не са преки.

- Споменахте за недостига на кадри, от какви специалисти имаме крещяща нужда?

- До края на януари трябва да се определи списък от липса на труда, по който по облекчена процедура трябва да се получава „синя карта“. Ние сме направили нашата заявка за недостиг в ИТ сектора и машиностроенето, като там говорим и за инженери, и за заварчици.

- Съществува ли възможност бизнесът да прави заявки към образователната система и така да стимулира подготовката на необходимите кадри?

- Има отлив от точните науки, затова трябва да се върнем освен към защитените професии в държавния прием и към държавни стипендии за дефицитни професии на пазара на труда, за които няма кандидати. Предвидили сме среща с министъра на образованието на 15 февруари, където ще обсъдим още веднъж подробно тези неща. Това, което се вижда, е да бъде всъщност публичният ресурс, насочен по най-ефективен начин към производство на специалисти, от които икономиката, пазарът на труда и обществото има нужда. А не да се предлага образование по специалности само защото са модерни, защото парите следват ученика или студента. Защото ние чрез данъците си плащаме за т.нар. безплатно образование, а то не произвежда необходимите специалисти. И така тези, които сме платили, не получаваме необходимото и отново трябва да плащаме, за да си дообучим кадрите. Промените стават много бавно. Тук е впрегната и рейтинговата система на университетите. Класирането на висшите училища ще зависи от реализацията на тяхната продукция – специалистите, а не от това колцина са успели да привлекат с активни имена на специалностите.

- Какво друго ще си поискате от образователния министър?

- Да има квоти за необходимите специалности. Но това не е достатъчно, защото няма кандидати, защото завършват 55 хил. ученици, а има над 70 хил. места в университетите. Остават незапълнени местата в инженерно-техническите специалности. Там винаги не попадат достатъчно подготвени, мотивирани и достатъчно будни деца. Това е сериозен проблем, това трябва да се започне от средното образование – формиране на нагласа към природо-математическите науки от ранна възраст. Държавните стипендии са средство, което се използва навсякъде за стимулиране на способни млади хора за следване и изучаване на такива дисциплини.

- Имате ли разчети какъв е недостигът на специалисти у нас?

- Трудно е да се посочи, но около 10 000 специалисти не достигат в ИТ сектора, в машиностроенето във всички случаи отново говорим за хиляди липсващи специалисти.

У нас няма механизъм да се отчита мнението на бизнеса, а сега точно е времето, когато започва да се формира списъкът за следващата учебна година. И ние имаме амбицията да се чуе и нашият глас.

- Съществува ли опцията да привлечете хора от българските диаспори?

- Моментът е много удобен, особено за сънародниците в източните региони на Украйна. Ние трябва да спомогнем от българската диаспора да вземем кадри, от които има нужда. Затова за нас е неясно защо се въвеждат ненужни ограничения и регулации за получаването на синя карта. През тази седмица ще бъде гледан в социалната комисия на парламента Законът за имиграцията. Там се изисква да се назначават с поне три средни заплати специалисти със синя карта, при условие че европейската норма е 1,5 средни заплати.

- Какви са шансовете да се сбъдне прогнозата за 4,5% ръст на БВП през тази година?

- Това не е прогноза, а амбициозна цел, която не е невъзможна, но е трудно изпълнима.

[Вестник Сега](#)

✓ Министерството на икономиката дава 240 000 лв. за анкета сред фирмите

Бизнесът ще отговаря дали знае за програма "Конкурентоспособност" и за условията по нея

Само месеци след отварянето на част от мерките по "Иновации и конкурентоспособност" за периода 2014 - 2020 г. Министерството на икономиката се готви да анкетира българския бизнес дали и доколко е наясно с кандидатстването по новата програма. Допитването ще струва 200 000 лв. без ДДС, или общо 240 000 лева, показва справка в регистъра на Агенцията за обществени поръчки. Заедно с популярността на програмата фирмите ще трябва да кажат и какъв е нейният имидж, както и дали са удовлетворени от провеждането на информационните дни по нея. Подобни въпроси ще има и към "широката общественост".

Мнението на бизнеса е важно, за да се види до каква степен кандидатстването по програмата в последните години е било улеснено и какви проблеми срещат фирмите в подаването на проектите. В същото време обаче е чудно защо се налага подобен анализ, при положение че част от фирмите редовно говорят и пишат за облекчаването на административното бреме. Неотдавна шефът на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев остро разкритикува програмата и оценяването на заявленията и каза, че не вижда големи облекчения въпреки заявките.

"Широко разпространено е мнението за некомпетентност, необективност и непрозрачност в процедурата за оценяване на кандидатите. Това не се променя и за новия програмен период - ако вземем предвид изключително високите изисквания, които Министерството на икономиката обяви по първата обявена мярка за кандидатстване", коментира той. По думите му

голяма част от грантовите схеми са имали мътни и неудачни критерии за оценка на предложенията, като в крайна сметка парите стигали до "странни консорциуми - например съставени от консултанти", вместо до предприятия от реалния сектор. Първите договори по програмата "Конкурентоспособност" бяха връчени тържествено преди броени дни в присъствието и на премиера Бойко Борисов. Над 200 фирми спечелиха проекти за обновяването на производствата си. Именно мярката за покупка на техника бе един от сериозните проблеми по програмата в периода 2007 - 2013 г. Заради съмнения за конфликт на интереси и нагласени търгове бившият шеф на Управляващия орган - Ели Милушева, отмени изцяло процедура за 97 млн. лв. Това отприщи серия от дела срещу министерството, защото наред със съмнителните проекти "изгоряха" и десетки компании с изрядни документи, които са спечелили по правилата.

ДЕЖАВЮ

През 2013 г. едно от проучванията, направени по същата тема, показва, че почти всяка втора фирма дори не е чувала за "Конкурентоспособност". В челната тройка на проблемите пред фирмите пък остават подготовката на документите, сложното прилагане на книгата и осигуряването на съфинансиране по проектите.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник 24 часа](#)

✓ 9% ръст на износа за ЕС

Износът на България за страните от ЕС се увеличава с 9% за януари - октомври 2015 г. спрямо същия период на 2014 г., съобщи НСИ. Стоките, които са продавани в ЕС, са били за 24,4 млрд. лв. Само за октомври износът нараства със 7,5 на сто на годишна база. Основни търговски партньори на България са Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция и Белгия. Тези страни формират 69,2% от експорта ни за Евросъюза.

Страни и групи страни	Износ - FOB			Внос - CIF			Търговско салдо - FOB/CIF	
	2014	2015	изменение спрямо същия период на предходната година -%	2014	2015	изменение спрямо същия период на предходната година -%	2014	2015
	млн. левове			млн. левове			млн. левове	
Общо	35959.8	38095.0	5.9	42333.6	42795.9	1.1	-6373.8	-4700.9
ЕС	22424.7	24446.7	9.0	25863.1	27339.4	5.7	-3438.4	-2892.7
Австрия	639.9	675.3	5.5	1207.1	1147.4	-4.9	-567.2	-472.1
Белгия	1459.5	1400.3	-4.1	880.5	961.6	9.2	579.0	438.7
Германия	4381.7	4798.4	9.5	4983.6	5473.3	9.8	-601.9	-674.9
Гърция	2383.3	2433.7	2.1	2104.6	2028.7	-3.6	278.7	405.0
Дания	170.6	203.3	19.2	174.3	194.0	11.3	-3.7	9.3
Естония	32.0	35.6	11.3	32.9	17.9	-45.6	-0.9	17.7
Ирландия	61.4	51.3	-16.4	126.7	133.8	5.6	-65.3	-82.5
Испания	734.9	896.7	22.0	2049.1	2115.6	3.2	-1314.2	-1218.9
Италия	3263.3	3565.6	9.3	2977.4	3178.8	6.8	285.9	386.8
Кипър	155.8	269.9	73.2	45.6	66.9	46.7	110.2	203.0
Латвия	40.9	40.0	-2.2	16.9	49.3	191.0	24.0	-9.3
Литва	77.4	74.4	-3.9	66.4	70.6	6.3	11.0	3.8
Люксембург	4.7	8.7	85.1	123.0	134.7	9.5	-118.3	-126.0
Малта	60.8	82.7	36.0	136.2	15.4	-88.7	-75.4	67.3
Нидерландия	804.1	872.4	8.5	1147.1	1406.7	22.6	-343.0	-534.3
Обединено кралство	796.3	956.8	20.2	736.0	764.4	3.9	60.3	192.4
Полша	718.3	858.8	19.6	1185.4	1304.3	10.0	-467.1	-445.5
Португалия	139.3	135.5	-2.7	79.2	89.6	13.1	60.1	45.9
Румъния	2894.3	3106.3	7.3	2913.2	2911.9	0.0	-18.9	194.4
Словакия	262.0	289.8	10.6	489.0	602.7	23.3	-227.0	-312.9
Словения	190.8	269.6	41.3	279.1	279.4	0.1	-88.3	-9.8
Унгария	498.0	592.2	18.9	1407.0	1563.8	11.1	-909.0	-971.6
Финландия	123.3	106.9	-13.3	79.2	96.7	22.1	44.1	10.2
Франция	1564.1	1622.5	3.7	1283.0	1333.2	3.9	281.1	289.3
Хърватия	153.2	154.5	0.8	74.5	91.2	22.4	78.7	63.3
Чешка република	506.7	642.6	26.8	968.5	909.8	-6.1	-461.8	-267.2
Швеция	234.4	246.7	5.2	251.9	263.7	4.7	-17.5	-17.0
Неуточнени	73.7	56.2	-23.7	45.7	134.0	193.2	28.0	-77.8

Националната статистика обяви и информация за търговията с т.нар. трети страни от януари до ноември. Българският износ за тях се увеличава минимално с 0,4% и е в размер на 15 млрд. лв. Предварителните данни са за общ ръст на експорта за 11-те месеца на 2015 г. от 5,3 на сто. Стоките, които са изнесени за трети страни и ЕС, са общо за 41,9 млрд. лв. В същото време от януари до ноември у нас са внесени продукти за 47,4 млрд. лв., което е увеличение от 1,4 на сто спрямо същия период на 2014 г. От т.нар. трети страни основни търговски партньори на България са Турция, Китай, Сърбия, Русия, Македония, САЩ и Сингапур. За тях са 54,1% от експорта. Заради добрите данни за износа отрицателното външнотърговско салдо се свива с около 1,45 млрд. лв. спрямо предходната година. Вносът обаче все още превишава експорта с 5,454 млрд. лв. Ако се махнат разходите за транспорт и застраховки при вноса дупката в търговията пада на 2,268 млрд. лв.

✓ **Шефчович: Източното Средиземноморие може да се превърне в много важен енергиен играч**

Източното Средиземноморие може да се превърне в много важен играч в доставките на природен газ за Европа, заяви днес в Никозия заместник-председателят на Европейската комисия и комисар по въпросите на енергийния съюз Марош Шефчович, който е на двудневно посещение в Кипър, съобщава БНР.

Източното Средиземноморие е много важен регион от гледна точка на енергийната сигурност на Европа, затова Европейската комисия трябва да работи много тясно с Кипър, за да направи всичко възможно за развитието на газовите находища в полза както на региона, така и за подобряване на енергийната сигурност на Европа, подчерта в изявлението си Марош Шефчович. Според него новите открития на газови залежи и новите енергийни разработки в Източното Средиземноморие променят неговата геодинамика и те трябва да работят за благо на Кипър и целия регион.

Еврокомисарят съобщи още, че през февруари Европейската комисия ще представи новата си стратегия за втечен природен газ в Европа, в която Кипър и Средиземноморието са включени като един от най-важните канали за доставки на синьото гориво на континента. Той заяви, че има много силна възможност за износ на природен газ от Кипър и че Европа е естествената му дестинация.

Освен приносът на Кипър за нови източници и маршрути на природен газ към Европа, на срещите на Марош Шефчович с президента на Кипър Никос Анастасиадис и енергийния министър Георгиос Лакотрипис бе обсъдено и осъществяването на одобрените от Еврокомисията три кипърски проекта от общ интерес за Евросъюза, които ще бъдат финансирани от него. Те се отнасят за изграждането на междусистемната връзка между двата континента – "Евро-Азия Интерконектор" и свързването на електропреносните мрежи на Израел, Кипър и Гърция с подводен кабел, както и за Източносредиземноморския газопровод ("East Med").

До момента Кипър има едно газово находище – "Афродита", с доказано наличие на големи залежи от 140 млрд. кубически метра газ. През декември миналата година правителството на страната реши да удължи лицензите за сондажи в изключителната икономическа зона на републиката в Средиземно море на френския енергиен гигант ТОТАЛ и на италиано-южнокорейския консорциум ЕНИ-КОГАС.

На 28 януари кипърската столица ще бъде домакин на поредната тристранна среща на върха между Гърция, Кипър и Израел, акцент в която ще бъде изпълнението на съвместните проекти най-вече в областта на енергетиката.

✓ **Търговията с ЕС се съживява, с трети страни се свива**

Българският износ между януари и ноември нараства с 5.3% спрямо предходната година, а вносът - с 4.3%, съобщи Националният статистически институт. От данните обаче се вижда, че съживяването на търговията се дължи основно на страните от ЕС, докато в контактите с трети страни спадът продължава четвърти месец поред, пише Дневник.

За единадесетте месеца на 2015 г. от България са изнесени стоки общо на стойност 41.9 млрд. лв., с 5.3% повече, отколкото през същия период на предходната година. През ноември 2015 г. общият износ възлиза на 3.816 млрд. лв. и намалява с 0.9% спрямо година по-рано.

Вносът за единадесетмесечието е за 47.4 млрд. лв., с 1.4% по-голям, отколкото през 2014 г., а само през ноември увеличението е с 4.3% до 4.569 млрд. лв.

Търговията с трети страни

Износът за страните извън Европейския съюз за януари - ноември 2015 г. е по-голям със символичните 0.4% спрямо същия период на 2014 г., след като от август насам статистиката отчита постоянен, макар и затихващ, месечен спад. Стойността му е 15 млрд. лв., като над половината е за Турция, Китай, Сърбия, Русия, Македония, САЩ и Сингапур.

През ноември 2015 г. износът на България за трети страни намалява с 4.3% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 1.347 млрд. лева.

Вносът на България от трети страни за единадесетте месеца на 2015 г. намалява с 5.8% спрямо същия период на 2014 г. и е на стойност 17 млрд. лв. Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Русия, Турция, Китай и Украйна.

През ноември 2015 г. вносът на България от трети страни намалява с 1.6% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 1.529 млрд. лв.

Търговията с ЕС (до октомври)

От данните за търговията със страните - членки на Европейския съюз, които са към края на октомври, се вижда, че увеличението на износа е с 9 на сто до 24.4 млрд. лв., а на вноса - с 5.7 на сто до 27.3 млрд. лв.

Само през октомври България е изнесла на пазарите на ЕС стоки за 2.7 млрд. лв., или със 7.5% повече, отколкото през същия месец на миналата година. След два последователни месеца на спад вносът от ЕС през октомври нараства с 4.5% до 3.082 млрд. лв.

Близо 70% от българските стоки през десетмесечието на миналата година са изнесени за Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция и Белгия. Най-големият внос е от Германия, Италия, Румъния, Испания и Гърция.

✓ Цената на петрола може да падне до 20 долара на барел

Бързото поскъпване на долара може да доведе до спад на петрола сорт Brent до \$20 за барел, според Morgan Stanley, съобщи "Блумбърг".

Петролът може да се понижи с 10 до 25%, ако доларът поскъпне с 5%, твърдят анализаторите на Morgan Stanley в проучване от 11 януари. Глобалното пренасищане може да е понижило цените под 60 долара за барел, но разликата между 35 и 55 долара се дължи основно на долара, според доклада.

"Като се има предвид продължаващото поскъпване на долара, ценовите сценарии от \$20-\$25 са възможни просто поради валутния фактор," пишат анализаторите в доклад. "Щатският долар и нефундаментални фактори продължават да движат цените на петрола."

Петролът се срива миналата седмица поради волатилността на китайския пазар, след като страната търсеше начин да стабилизира юана и фондовата борса. Ръст на щатския долар с 3.2% - както се предполага при една възможна девалвация на юана с 15%, може да потопи петрола с 6 до 15 процента, заяви Morgan Stanley. Ако останалите валути също реагират, поевтиняването може да е по-голямо.

Brent затвори на ниво \$33.55 за барел на Лондонската ICE Futures Europe в петък - най-ниско от 2004. Спадът продължи в понеделник, когато суровината загуби 2.7% до \$32.64 в 8:10 a.m. в Лондон.

Вестник Труд

✓ Износът към Русия и Турция се свива

Износът на български стоки продължава да забавя темпото си. В периода януари-ноември 2015 г. от страната е изнесена продукция за 41,9 млрд. лв., или с 5,3% повече спрямо същия период на предходната година. Ръстът е над два пъти по-малък в сравнение с първото полугодие по данни на НСИ.

Експортът намалява през три от последните четири месеца. Основните причини са спадът на световната търговия и поевтиняването на основните суровини и храни на международните борси. Друг фактор е загубата на пазари в страни извън ЕС. Търговията с основни за страната ни партньори като Турция, Русия, Сирия се е понижила. Най-много е спаднал износът на минерални горива и масла, който се е свил с 21%. Експортът на тези продукти за ЕС обаче се е повишил с над 20%.

В периода януари-ноември 2015 г. у нас са внесени стоки за 47,4 млрд. лв., което е с 1,4% повече спрямо същия период на 2014 г.

✓ ЕК: Напредва разследването срещу „Газпром“

Разследването на Европейската комисия (ЕК) срещу "Газпром" за злоупотреба с монополно положение при доставките на газ в България и още няколко източноевропейски страни напредва. Това заяви за БНР еврокомисарят по конкуренцията Маргрете Вестагер. Същевременно от ЕК съобщи, че се прави отделно разследване за доставките на синьо гориво за нашата страна.

Разследването тече от над 2 години и касае високите цени в договорите за доставка на руски газ в България и още 7 източноевропейски страни. Ако държавната компания "Газпром" бъде призната за виновна, че нарушава конкуренцията на единния пазар в Европа, тя рискува огромни финансови глоби от Европейската комисия.

"Нещата напредват", обясни ресорният комисар Маргрете Вестагер. Възраженията на "Газпром" са били изслушани точно преди Коледа, допълни тя, без да се ангажира със срокове, кога Брюксел ще вземе решение. Същевременно Вестагер призна, че на неформална основа Комисията преговаря с руснаците за либерализиране пазара на газ в Източна Европа.

През април 2015 г. ЕК официално обвини руския газов гигант „Газпром“ за злоупотреба с монополно положение в Централна и Източна Европа (ЦИЕ). Според заключението на ЕК „Газпром“ ограничава конкуренцията в осем страни членки – България, Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша и Словакия. В отговор руският газов гигант заяви, че претенциите на Европейската комисия за необосновани, а приетото от ЕК "изложение на възраженията" е само един от етапите на провежданото разследване и не означава признаване на „Газпром“ за виновен.

Вестагер потвърди, че в България се води отделно предварително разследване, свързано с проблема с доставките на синьо гориво от "Газпром" в началото на тази година.

"Има ново развитие относно България, което ще бъде разгледано отделно. Имаме известен брой жалби, които ще проучим. Твърде рано е обаче да дам подробности", отговори комисарят по конкуренцията Вестагер.

✓ "Блумбърг" очаква 2,5% ръст на икономиката ни през 2016 г.

Икономиката на България да нарасне с 2,5% през 2016 година, прогнозира агенция „Блумбърг“. За сравнение прогнозата за Румъния е за ръст от 3,8 на сто, за Турция – 3%.

Страната ни се нарежда по средата в класацията сред 93 страни по прогнозиран ръст на Брутния вътрешен продукт.

Преди нас е и Македония с очакван растеж от 3,5%. В дъното е Гърция с отрицателна прогноза от -1,8% през 2016 г. За мнозина 2016 г. ще бъде повече разочарование, казват икономисти, интервюирани от „Блумбърг“. Богатата на петрол Венецуела ще се свие с 3,3% през тази година, най-лошата прогноза от всички 93 страни в анализа на агенцията. Страната е последвана от Бразилия, затайналата в дългове Гърция и засегнатата от санкции Русия.

Гърция успя да запази еврото и се опитва да рекапитализира банковия сектор, но 2016 г. ѝ е приготвила още предизвикателства. Икономиката ще се свие с 1,8%, което значи, че страната ще върне много трудно дължимите стотици милиарди долари. Сериозно облекчаване на гръцкия дълг изглежда недостижимо. Към всичко това се добавят мигрантите по границите, бягащи от насилието в Сирия.

Русия ще остане на отрицателна територия, след като икономиката ѝ се сви с 3,6% през първите девет месеца на миналата година и вероятно ще се озове в най-дълбоката си рецесия от две десетилетия, пише „Блумбърг“. Санкциите от САЩ и Европейския съюз, както и ниските цени на петрола, които представляват 40% от приходите в бюджета на правителството, ще си вземат своето. Финландия и Швейцария също очаквано попадат в списъка със зле представящите се икономики през 2016 г. Страдащите от икономическата си близост с Русия страни все още се люлеят след изненадващото решение на централната банка да изостави валутния таван спрямо еврото, което осакатява износа и туризма.

Засегнатата от дефлация Япония се очаква да нарасне с 1% тази година, но изоставя много от своите съседи, които според прогнозите за 2016 г. ще бъдат едни от най-добре представящите се икономики на годината. Кабинетът на страната наскоро одобри рекорден бюджет за следващата фискална година, залагайки, че фискалните стимули и реформите на пазара на труда ще дадат тласък на растежа.

Сред нациите с 50 на 50 шанс да изпаднат в рецесия е Тайван, основно заради спад в износа към Китай. Въпреки очаквания растеж от 1,2%, Украйна регистрира едни от най-лошите резултати миналата година и все още остава в опасност. Икономистите оценяват нейния шанс за изпадане в рецесия на 60%, а третата най-застрашена страна е Аржентина.

✓ **Москва: Няма промяна, „Южен поток“ е спрян**

Статутът на проекта за газопровод "Южен поток" остава без промяна. Той е спрян. Това заяви говорител на руското министерство на енергетиката пред ТАСС. "Статутът му остава без промяна, проектът е спрян", заяви представителят на министерството. Коментарът на руския представител дойде по повод излезли по-рано публикации, че работата по проекта „Южен поток“ ще бъде възстановена в близките няколко седмици.

Според информация на ТАСС премиерът Бойко Борисов е получил намек от руска страна, че работата по проекта „Южен поток“ ще бъде възстановена през следващите няколко седмици.

Два международни фактора тласкат Москва към възстановяването на проекта "Южен поток", посочват източниците. Една от тях е рязкото влошаване на отношенията между Русия и Турция.

Вторият фактор е буксуването на голямата надежда на Москва - проектът "Силата на Сибир". В последния работен ден на миналата година "Газпром" отмени търг за строителството на 800 км от газопровода, който трябва да доставя годишно по 38 млрд. куб. м газ на Китай. Рецесията на китайската икономика и мрачните перспективи пред нея засега ще отложат реализацията на "Силата на Сибир".

На 1 декември 2014 г. руският президент Владимир Путин съобщи, че в настоящите условия Русия няма да реализира проекта „Южен поток“. От своя страна президентът на „Газпром Алексей Милер обяви, че проектът „Южен поток“ повече не е актуален.

Проектът за газопровод „Южен поток“, струващ 15,5 милиарда евро, трябваше да доставя 63 млрд. куб.м. газ. Тръбата трябваше да свърже България и Русия по дъното на Черно море. Предвиждаше се тя да заработи в началото на 2016 г.

✓ **Инспекция по труда погва фирмите за саниране**

Инспекция по труда затыга проверките на фирмите, които извършват саниране на сградите, съобщиха от ведомството. За дейностите по саниране често се използва изключително рисковият възен достъп, отбелязват от инспекцията по труда.

Ще продължи засиленият контрол на големите строителни обекти и при строителство с голям обем изкопни работи. Той беше наложен в последните години заради едновременното изграждане на много инфраструктурни обекти, необходимостта да се работи в кратки срокове и често да се наемат бързо работници без нужната квалификация, което е предпоставка за повишен трудов травматизъм.

Ще се извършат проверки за осигуряване на здраве и безопасност при извършване на строително-монтажни работи и за законосъобразното възникване на трудовите правоотношения по силата на едnodневните договори в отрасъл "Растениевъдство". Те бяха регламентирани с промени в Кодекса на труда и специална наредба от края на юли 2015 г., припомнят от Инспекцията.

Условията на труд ще се проверяват във всички отрасли на селското стопанство.

Данните на европейската статистика показват, че трудовият травматизъм при работниците под наем е два пъти по-висок отколкото при другите работници. Ще се проверяват предприятията, осигуряващи временна работа, за да се установи колко работници са устроили на работа и в кои фирми. След това ще се проверяват и предприятията-ползватели на работната ръка, ако дейността им е у нас.

Инспекцията ще контролира още посредническата дейност и условията, при които се командирова български работници в държави-членки на ЕС.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ **Фалитите продължават да намаляват**

Спадът на започналите процедури по несъстоятелност е 11% спрямо 2014 г. и 30% спрямо 2013 г.

Продължава положителната тенденция броят на компаниите, влезли в процедура по несъстоятелност или обявили фалит, да намалява. За 2015 г. започнатите процедури по несъстоятелност спадат с 11% спрямо 2014 г. (666 спрямо 594), а спрямо 2013 г. – с цели 30%. На тримесечна база също се отчитат почти идентични стойности - с 9% спрямо последното тримесечие на 2014 г. и с 22% спрямо същия период през 2013 г.

През 2015 г. се отчита и подобно намаляване на броя на фирмите, обявили фалит - свиването е с 6%. Спрямо второто полугодие на 2014 г. спадът е с 8%, а спрямо 2013 г. – с 28%. Само за четвъртото тримесечие на 2015 г. се отчита намаление от 10% и 25% съответно спрямо същите периоди през 2014 и 2013 г.

Обяснението за сериозния спад спрямо 2013 г. се крие във влезлите през същата година в сила промени в Търговския закон, които силно ограничиха възможността за обявяването на фалит със задна дата. Тя беше използвана от много дружества до този момент – тъй като правеше недействителни сделките и обезпеченията, договорени на по-късен етап. Законодателните промени ограничиха тази възможност за срок до една или две години преди подаването на молбата за несъстоятелност.

Другите основни фактори се крият в подобрената икономическа среда. За цялата 2015 г. различни финансови институции предвиждат ръст на БВП на България от между 2.7 и 2.9%, което е подобрение с цял процентен пункт спрямо отчетения през 2014 г. ръст от 1.7%. Цената на петрола също отбеляза сериозен спад, след като се срива от над 110 долара за барел до около 45 долара за барел в края на 2014 г. и началото на 2015 г. Друг положителен фактор е и повишеното вътрешно търсене и потребление.

Данните за започнатите процедури по несъстоятелност на Агенцията по вписванията не отчитат броя на фирмите, които вече не са активни. Това се дължи на тремавите процедури по несъстоятелност, които по-малките избягват, като продължават да се водят действащи по документи. Кредиторите на тези компании предпочитат да събират своите вземания чрез колекторски фирми, чрез водене на дела и чрез публична продажба през частни съдебни изпълнители. Въпреки леко растящата икономика проблем за дружествата остават и високите равнища на междуфирмена задлъжнялост, забавените плащания и ограничените възможности за финансиране.

✓ Промени в осигуряването през новата 2016 година

Минималните прагове по основните икономически дейности и групи професии нарастват средно с 8.6%

Кои разходи и кога се облагат със специален данък

Много съществено изискване при признаването на даден разход като такъв е той да бъде свързан с дейността на дружеството

21 дек 2015

Данъчни ефекти при преобразуване на търговски дружества

Законът за корпоративно и подоходно облагане е предвидил два режима

23 ное 2015

Допустимост на извънредния труд

Законът ясно казва кога може да се прилага и кога е абсолютно забранен

10 авг 2015

В началото на новата 2016 г. отново си задаваме въпроса – какви са промените в осигурителното законодателство през тази година? Народното събрание гласува и одобри Закона за бюджета на ДОО за 2016 година (ЗБДОО). В тази статия ще разгледам основните параметри на бюджета на ДОО, свързани с осигурителните вноски, осигурителния доход и промените, които той налага в Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Осигурителни вноски

Една от мерките за подпомагане на бизнеса отново е запазването на размерите на осигурителните вноски. През 2016 година няма да има промяна в процентите на осигурителните вноски за фонд "Пенсии" и те запазват нивата си от 2015 година. Размерът на вноските за фонд "Пенсии" е съответно – 17.8 на сто за родените преди 1 януари 1960 г. при запазено съотношение – 9.9 за сметка на работодателя и 7.9 за сметка на работника, и 12.8 на сто за лицата, родени след 31 декември 1959 г., съответно при съотношение 7.1 към 5.7.

Също така през 2016 година работодателите няма да внасят вноски във фонд "Гарантиране на вземанията от работниците и служителите". Отчита се, че има натрупани достатъчно средства, но при тяхното намаляване вноските за този фонд може да бъдат възстановени. Законът не предвижда и промяна на съотношението между работодател и работник (60/40) за останалите осигурителни рискове, както и размера на вноските за тях. "Общо заболяване и майчинство" – 3.5 на сто; "Безработица" – 1.0 на сто.

Размерът на вноската за фонд "Трудова злополука и професионална болест" ще бъде определян, както досега - диференцирано от 0.4 до 1.1 за сметка на работодателя съгласно приложение 2 към ЗБДОО. Запазват се размерите и съотношението на вноските за фондовете на Допълнителното задължително пенсионно осигуряване в: 1. Универсален пенсионен фонд – 5 на сто при съотношение 2.8 на сто за сметка на осигурителя и 2.2 на сто за сметка на осигуреното лице. 2. Професионален пенсионен фонд - 12 на сто за лицата, работещи при условията на I категория труд, и 7 на сто за лицата, работещи при условията на II категория труд, като вноските са изцяло за сметка на осигурителя.

Осигурителен доход

Минималните осигурителни прагове по основните икономически дейности и групи професии нарастват средно с 8.6 на сто през 2016 г. в сравнение с 2015 г. За 2016 г. са договорени минималните осигурителни прагове за 48 икономически дейности със средно увеличение спрямо 2015 г. от 7.5 на сто. За останалите икономически дейности, където не са постигнати споразумения, увеличението е средно с 8.6 на сто. Най-ниският минимален осигурителен доход през новата година ще бъде равен на 420 лв. – колкото е размерът на минималната работна заплата от 1 януари 2016 г.

Запазва се и диференцираният минимален осигурителен доход за самоосигуряващите се лица. Те ще го определят според облагаемия доход, който са декларирали за 2014 година. За тези, които не са извършвали дейност през 2014 година или започват дейността си през 2015 или 2016 година, той ще бъде 420 лв. От началото на 2016 се променя и минималният осигурителен доход за земеделските производители и тютюнопроизводителите – 300 лв. Максималният осигурителен доход за всички осигурени лица през 2016 година остава на нивото си от 2015 г. – 2600 лв.

Обезщетения от ДОО

През следващата година се запазва и режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност от работодателя – първите три работни дни се изплащат от работодателя в размер 70 на сто от среднодневното брутно възнаграждение, а от четвъртия работен ден на настъпване на неработоспособността – от НОИ. Запазва се и периодът на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане – до 410 дни.

За съжаление очакваното увеличение на обезщетението за отглеждане на малко дете от една до двегодишна възраст не се случи и то остава в размер на 340 лв. Променя се периодът, от който се определя размерът на паричното обезщетение при трудоустрояване поради бременност, кърмене или напреднал етап на лечение инвитро. Вместо от дохода за последните 18 месеца от 1.01.2016 г. неговият размер ще се определя от осигурителния доход на лицата за период от 24 календарни месеца, предхождащи месеца на трудоустрояването.

Запазва се дневният минимален размер на обезщетението за безработица – 7.20 лв.

Разбира се, вече са факт и дългоочакваните промени в начина на подаване на болничните листове от работодателите за работещите при тях лица. От 1 януари 2016 г. болничните се подават по електронен път с помощта на Квалифициран електронен подпис (КЕП) директно в сайта на НОИ. В тази връзка е съкратен и срокът за подаване на документи и данни за изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност, бременност, раждане и отглеждане на дете, както и при трудоустрояване, а именно до 10-о число на месеца, следващ месеца, през който работникът е представил необходимите документи пред работодателя си.

Промени в Кодекса на труда

Интерес представляват и промените в трудовия закон и по-конкретно новите основания за прекратяване на трудовия договор от страна на работодателя в следните случаи: 1. когато на работника или служителя е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по реда на чл. 68а от КСО; 2. когато трудовото правоотношение е възникнало с работник или служител, след като му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а от КСО.

Също свързана с пенсията за осигурителен стаж и възраст в намален размер е промяната в чл. 222 от КТ, в който е създадена нова ал. 4, която уеднаквява практиката за правото на обезщетение, по реда на чл. 222, ал.3 от КТ, при прекратяване на трудовия договор, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанията за прекратяване.

Представените тук изменения са само малка част от промените в КСО и КТ. Като цяло в осигурителното законодателство има и много други промени и поради това ви препоръчвам да се запознаете подробно с всички тях.

investor.bg

✓ Цените на петрола се доближиха до 30 долара за барел

Мнозина анализатори очакват спадовете да продължат

Петролът продължава да поевтинява във вторник, като за пореден път удари 12-годишно дъно, а мнозина анализатори предвиждат още спадове, пише WBPonline.

Към 9:37 часа американският лек суров петрол се търгува с понижение от 2,53% до 30,62 долара за барел, а европейският бенчмарк Брент – с 1,69% спад до 31,05 долара за барел.

По-рано през сесията WTI поевтиня до най-ниското си ниво от декември 2003 г., а Брентът – до най-ниската стойност от април 2004 г. Цените обаче така и не паднаха под 30 долара за барел.

По-късно във вторник ще бъдат публикувани данни на Американския петролен институт за резервите в САЩ. По-важният доклад на правителствената Администрация за енергийна информация излиза в сряда.

„Масштабните разпродажби при суровината изглежда ще продължат в краткосрочен план, докато пазарът не намери ново равновесие“, казват от австралийската банка ANZ.

Анализаторите от Morgan Stanley допускат, че цена от 20 долара за барел може да стане скоро реалност, като по този начин се присъединяват към прогнозата на инвестиционната банка Goldman Sachs, според която през цялата 2016 г. може да се наблюдават ниски цени. „Предвид продължаващото поскъпване на долара сценарий с цена от 20-25 долара е възможен“, пишат от Morgan Stanley.

WBPonline посочва, че от началото на новата година и двата ключови сорта са поевтинели с около 17%. Според Barclays средната им цена през 2016 г. ще бъде 37 долара за барел, което е далеч под предишните очаквания за 60 долара при Brent и 56 долара при WTI.

Най-песимистичната прогноза засега идва от Standard Chartered – 10 долара за барел.

✓ Износът спада с 0,9% на годишна база през ноември

Това е третото понижение за последните четири месеца

По-слабият растеж на глобалната икономическа активност и на световната търговия в последните месеци на 2015 г., както и спадът в цените на основните суровини и храни се отразяват на българския износ - той се понижава с 0,9% на годишна база през ноември.

Спадът на общия експорт идва след ръста от 0,2% през октомври и е третият за последните четири месеца. Освен това ръстът на износа за основния ни търговски партньор – държавите членки на Европейския съюз (ЕС), се забавя, а износът към т.нар. трети страни не расте от юли насам.

За периода януари-ноември 2015 г. стойността на износа на български стоки и услуги е с 5,3% по-висока спрямо същия период на миналата година и възлиза на 41,91 млрд. лв., но прирастът отслабва. Само през ноември сме изнесли стоки за 3,82 млрд. лв., показват предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ).

От друга страна през ноември общият внос бележи първи ръст от три месеца. Той се покачва с 4,3 на сто след понижение от 0,7% през октомври. За периода януари-ноември 2015 г. импорът също се забавя, но все пак е положителен, като расте с 1,4 на сто до 47,36 млрд. лв. Само през предпоследния месец на годината границата на страната са прекосили стоки за 4,57 млрд. лв.

Въпреки че данните за декември ще са налични чак през февруари, по всичко личи, че и износът и вносът ще изпратят 2015 г. на плюс.

През месеца България записва дефицит по търговското салдо в размер на 753,1 млн. лв., който е с 42% по-голям спрямо ноември 2014 г. За 11-те месеца недостигът по външнотърговския баланс се свива с 21% до 5,45 млрд. лв. заради доброто представяне на износа тази година.

Износът към ЕС расте в четвърти пореден месец, но с отслабващо темпо

Статистиката на НСИ показва, че през ноември общият износ излиза на плюс заради прираста на експорта от ЕС, който засенчва понижението от третите държави. Експортът за страните от Стария континент е нагоре с 1,1% на годишна база, като през ноември възлиза на 2,47 млрд. лв., а от началото на годината – на 26,92 млрд. лв. За периода януари-ноември 2015 г. ръстът на износа за Европа е от 8,2 на сто на годишна база. За сравнение – през октомври и септември прирастът бе по-силен – от 7,5% и 4,5% годишно, съответно. Вносът от ЕС нараства със 7,6% на годишна база, като се оказва достатъчен, за да компенсира четвърти пореден спад на импорта от трети страни. През ноември стойността на европейския внос е 3,04 млрд. лв.. От началото на годината той е нагоре с 5,9 на сто до 30,4 млрд. лв. Дефицитът по търговското салдо с ЕС се увеличава с 48,4% на годишна база през ноември до 571,5 млн. лв. За единадесетмесечното недостигът спада с 9,4 на сто до 3,46 млрд. лв. Приносът по страни ще стане известен с общите данни за декември, тъй като разбивка по основни търговски партньори от ЕС НСИ прави с месец закъснение. Актуалните данни са към октомври и близо 70% от българския износ продължава да отива към Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция и Белгия.

Износът и вносът към и от трети държави намаляват за четвърти пореден месец

През ноември износът на България към страните извън ЕС бележи четвърти пореден спад на годишна база. През месеца понижението е от 4,3 на сто след такова от 11,8% през октомври и по-дълбоко от 17,1% през септември. В стойностно изражение през ноември износът се равнява на 1,35 млрд. лв. От началото на годината е за 15 млрд. лв., като все пак остава на положителна територия с 0,4% годишен прираст спрямо 11-те месеца на 2014 г. Вносът от трети държави забавя понижението до 1,6 на сто през ноември след 9,6% през октомври и 25,7% през септември. Въпреки това е факт четвъртото поредно понижение на годишна база. Стойността на българския внос от трети държави през ноември е за 1,53 млрд. лв., а за 11-те месеца на 2015 г. - за 17 млрд. лв. Спрямо края на ноември 2014 г. стойността му е надолу с 5,8 на сто. С трети страни също поддържа отрицателно търговско салдо, което през ноември нараства с 25,3% на годишна база до 181,6 млн. лв., но за 11-те месеца намалява с 35,4% до 2 млрд. лв. Към 30 ноември 2015 г. основни търговски партньори на България сред т.нар. трети страни са Турция, Китай, Сърбия, Русия, САЩ, Македония и Сингапур, които формират 54,1% от износа за дестинациите извън ЕС.

✓ Консултантски фирми ще подпомагат осъществяването на водната реформа

Експерти трябва да наблюдават процеса по подготовка на прединвестиционните проучвания за 14 области, които ще определят инвестициите във ВиК сектора по райони

Консултанти ще подпомагат изготвянето на регионалните прединвестиционни проучвания за инвестициите във водния сектор в 14 области на страната и за кандидатстването за европейски средства, с които да се осъществяват инвестициите. Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) е обявило обществена поръчка за консултантските услуги. Фирмите могат да подават документи до 22 февруари. Офертите се предвижда да бъдат отворени на 23 февруари. Във въпросните 14 области - Бургас, Варна, Видин, Враца, Добрич, Кърджали, Перник, Пловдив, Русе, Силистра, Сливен, Стара Загора, Шумен и Ямбол, е сформиран един-единствен ВиК оператор. За тях обаче още не са изготвени прединвестиционните проучвания, с които да се определят необходимите инвестиции във водния сектор.

Докато това не се свърши, ВиК операторите не могат да кандидатстват за европейски средства, с които да инвестират във водния сектор.

До края на този месец трябва да стане ясно кой ще прави прединвестиционните проучвания за 14-те области. Самите проучвания трябва да са готови до 12 месеца след подписване на договора, а документацията за кандидатстване за европейски средства – до 18 месеца.

Европейската комисия (ЕК) поиска от България първо да финализира водната реформа, която започна през 2009 г., преди да започне да усвоява средствата от оперативната програма "Околна среда" за инвестиции във ВиК инфраструктура. Така на практика около две трети от финансовия ресурс по програмата е блокиран.

Единствената област в страната, за която има осъществено прединвестиционно проучване и е подписан договор между Асоциация по ВиК и ВиК оператор - т.е. водната реформа на практика е приключила на регионално ниво, е Смолян. За цялата област са предвидени инвестиции във ВиК сектора за над 50 млн. лева, които могат да започнат веднага.

В Русе също беше подписан договор между асоциацията и оператора.

Дотук са учредени всички ВиК асоциации, като поетапно трябва да се подписват договорите за стопанисване на системите и съоръженията и в другите области на страната.

✓ Бизнесът иска спешен внос на заварчици, инженери и АйТи специалисти, дават им 2655 лева заплата!

Спешен внос по облекчена процедура на заварчици, инженери и АйТи специалисти иска бизнесът, научи Епицентър.бг. Според приети от правителството през есента на миналата година промени в Наредбата за условията и реда за издаване, отказ и отнемане на разрешения за работа на чужденци в България се облекчава режимът за издаване на т.нар. „Синя карта на ЕС“. Тя е за заетост на висококвалифицирани специалисти. Отпада т.нар. „пазарен тест“, т.е. от работодателя няма да се изисква вече предварително проучване на трудовия пазар за подходящи висококвалифицирани специалисти, което до този момент беше задължително условие.

Освен това до 31 януари ще бъде утвърден специален списък на професиите, за които според българския бизнес има недостиг на висококвалифицирани кадри и следователно се налага внос от трети страни по облекчена процедура.

Списъкът ще се актуализира ежегодно. Работодателските организации вече са изпратили на вицепремиера и социален министър Ивайло Калфин предложенията си за професиите, които да бъдат включени в него за 2016 г. Сред тях са инженер химици, машинни инженери, инженери производство, бизнес анализатори в информационните технологии, дизайнери в софтуера, ръководители на АйТи проекти, системни и мрежови администратори, програмисти, аргончици, електромонтьори, ръководни кадри за минната индустрия, както и за отрасъл химия и др.

Чуждите специалисти ще бъдат назначавани със заплата, не по-малко от три средни за страната. По последни данни това прави 2655 лева. Това предвижда нов проектозакон за трудовата миграция и трудовата мобилност, който вече е в Народното събрание и предстои обсъждането му.

✓ Агенцията по храните не може да извършва ефективен контрол

Още при създаването на Българската агенция по безопасност на храните не са осигурени в достатъчна степен необходимите предпоставки за ефективен контрол. Не е разработена цялостно подзаконовата нормативна база, което създава възможност за разнородни практики. Това са само част от констатациите на Сметната палата, която е извършила одит за ефективност и ефикасност на ведомството от 1 януари 2010 г. до 30 юни 2014 г.

В началото на 2011 г. коренно беше променена концепцията за организация и управление на официалния контрол върху храните. Обединени са множеството институции и е създаден нов единен орган - БАБХ.

В проверявания период са приключени 191 393 проверки, от които 123 659 са планови. Наложени са 59 803 принудителни административни мерки. 1 091 обекти са временно спрени от експлоатация, унищожени са 1 952 593 кг храни.

Контролът върху храните е правен при недостиг на финансови и материални ресурси. Това възпрепятства текущата дейност и пречи да се проверяват предписанията, смятат одиторите. Според тях са осигурявани допълнителни бюджетни средства през годината, но неяснотата кога и колко ще бъдат отпуснати, е пораздала рисковете за безопасността на храните.

Заради недостига на средства заплатите на инспекторите са ниски, липсва и достатъчно материално стимулиране. По тази причина добре обучени кадри са напуснали системата.

Финансовото стимулиране в БАБХ не е адекватно на осъществявания от инспекторите контрол и създава корупционни рискове, се казва още в доклада на Сметната палата. Например, поради липса на административен капацитет, проверки са извършвани само от един инспектор, без да има ротация.

Една от препоръките на одитната институция е да има дежурен служител, който да е на разположение извън работно време за спешни случаи, денонощно, 7 дни в седмицата във всички подразделения на БАБХ.

Спецификата на вноса и неговата непредсказуемост са пречка да се планира официалният контрол. Това поставя областните дирекции на БАБХ и граничните пунктове пред сериозни проблеми. Не са изготвени критерии за оценка на риска за граничните инспекционни пунктове. В един от тях например, освобождаването на пратките е извършено преди излизане на резултатите от лабораторния анализ, което създава риск да навлязат опасни храни в страната.

Резултатите от проведено национално представително проучване могат да бъдат определени като критични и показват, че сред населението няма категорична разпознаваемост на БАБХ. Една трета от анкетираните не знаят кои са органите, които осъществяват контрол по безопасност на храните. Трябва да се предприемат мерки за своевременна публичност на информацията за наличието на опасни храни, е друга от препоръките на Сметната палата.

“БАБХ е мащабна контролна структура и за да извършва стриктен и ефективен контрол трябва да бъде финансово обезпечена“, коментира пред Епицентър.бг д-р Дамян Илиев, който оглави агенцията през май 2015 г. Той призна, че има недостиг на средства и даде пример, че част от оборудването е купувано още по програма ФАР, т.е. преди десетина години. Заради липса на материали в момента дори не могат да се изследват храните за наличие на тежки метали.

Според д-р Илиев трябва да бъдат направени сериозни промени в Закона за ветеринарно медицинската дейност и в Закона за храните, което ще даде възможност да се засили контролът по цялата верига – от здравето на животните до храните в магазина и ресторанта.